

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2025
Institution	Nordvestsjælland HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Samfundsfag B
Lærer(e)	Lasse Hillgaard
Hold	HhsaB225

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Ung i det senmoderne samfund - Frit eller forfærdeligt?
Titel 2	Ulighed - Har alle lige muligheder i Danmark?
Titel 3	Kriminalitet - Hvorfor ender nogle mennesker uden for loven?
Titel 4	Ligestilling i Danmark
Titel 5	Danmarks økonomi - Hvordan sikrer vi en bæredygtig udvikling?

Titel 1	Ung i det senmoderne samfund - Frit eller forfærdeligt?
Indhold	I dette undervisningsforløb haft fokus på de udfordringer, mange unge møder i deres hverdag. Et centralt emne har været identitetsdannelse, hvordan unge skaber deres identitet i mødet med samfundets forventninger, fællesskaber og egne drømme. Til dette er bl.a. anvendt teori fra Anthony Giddens og Thomas Ziehe. I forlængelse af dette har vi undersøgt, hvilken rolle sociale medier spiller i denne proces, og hvordan de både kan styrke fællesskab og skabe pres og usikkerhed. I arbejdet med sociale medier er anvendt teori fra Bl.a. Søren Schultz Hansen og Axel Honneth. Derudover har vi beskæftiget os med indvandring og de særlige udfordringer, som unge med indvandrerbaggrund kan stå over for i forhold til integration, kulturmøder og dobbelt identitet. Forløbet har givet os indblik i de mange forskellige vilkår, der præger ungdomslivet i Danmark i dag – og hvordan både sociale og kulturelle faktorer spiller ind i de unges muligheder og oplevelser. Grundbog: • Bundgaard m.fl: ”<i>Samf C</i>” siderne 27-30 • Bregnerod m.fl: ”<i>Sociologi - Viden, teori og metode</i>” side 250-253 • Brøndum m.fl: ”<i>Luk samfundet op</i>” (3. udg.), side 174-177, 2017 • Bruun Bundgaard, Maria m.fl. ”<i>Sociologisk Set - En grundbog i sociologi</i>” side 21-25+35-39+44-49, Systime, 2015 • Bulow ”<i>SamfNU</i>” side 41-42+54-57, Systime, 2013 • Skov, Oliver Boserup m.fl.: ”<i>Samf på B</i>” side 59-62, (2. udgave), Columbus, 2022 Supplerende materiale: • ”Forsker: - Derfor mistrives stadig flere børn i folkeskolen” af Lars Høj, Nordjyske Stiftstidende, 22. januar 2024 • https://kvalitativempiri.dk/sorenschultzhansen-unges-brug-af-sociale-medier/ • ”Sociale medier kan ramme selvværdet – også hos voksne” af Anne-Cathrine Stærke, www.iform.dk, 7. december 2023 • Statistik fra rapporten ”Børn og unge - velfærd og trivsel”, udgivet af VIVE, 2022. Følgende er læst: 8.1.2, 8.1.3, 8.1.5, 8.2.3, 8.2.5 • Statistik fra rapporten: <i>Idealer og forventninger til børn og unge</i>, VIVE, 2025 Følgende er læst: 2.3 • ”Valgfrihed stresser danske unge” af Morten Mikkelsen, Kristeligt-dagblad.dk, 20. marts 2025. Dokumentar • ”Døde Pigers Dagbog”, DR1, 2020 (43min)

Omfang	21 lektioner a 50min. (79 sider)
Særlige fokus-punkter	Kernestof: - Identitetsdannelse og socialisering - Politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier - Social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark. - Komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.
Væsentligste arbejdsformer	Klassediskussion, selvstændigt arbejde, pararbejde, gruppearbejde. Omlagt undervisning med afleveringsopgaver.

Titel 2	Ulighed - Er alle lige i Danmark?
Indhold	I dette undervisningsforløb har vi arbejdet med temaet <i>ulighed i Danmark</i> med særligt fokus på, hvordan menneskers livsmuligheder formes af deres sociale baggrund. Gennem Pierre Bourdieus teori om kapitaler og habitus har vi undersøgt, hvordan forskellige former for ressourcer – økonomisk, kulturel og social kapital – har betydning for individers position i samfundet og muligheder for mobilitet. Derudover har vi set nærmere på de forskellige velfærdsmodeller, med særlig vægt på den danske velfærdsstat. Vi har diskuteret dens styrker og de aktuelle udfordringer. For at sætte den danske model i perspektiv har vi også arbejdet med et projekt om USA og det amerikanske syn på velfærd, hvor vi har sammenlignet de to landes tilgang til sociale problemer og statens rolle. Grundbog: • Blinkenberg og Breindahl ”<i>Samfundsfag til HF</i>”, Systime, siderne 251-260 • Bülow, Morten m.fl. ”<i>SamfNU C</i>”, Systime, siderne 120-124+131 • Bülow, Helle Hauge m.fl. ”<i>SamfNU B</i>”, Systime, siderne 285-304 • Henriksen m.fl. ”<i>Udkant</i>” side 36-37, Columbus, 2018 • Skov: ”<i>B-bogen</i>” side 170-182, Columbus, 2015 • Skov, Oliver Boserup m.fl.: ”<i>Samf på B</i>” (2. udgave), Columbus, siderne 59-62+147-158 • ”<i>Yder/nyder-modellen</i>” (lærerproduceret tekst) Supplerende materiale: • ”<i>Fremtidens velfærd kræver mere af alle</i>”, Frederiksborg Amts Avis, 22. marts 2024 • https://klasesamfund.dk (tema 1) • https://klasesamfund.dk/dataunivers • https://kvalitativempiri.dk/jonkvist/ • ”<i>Nina Smith kan se afgrunden for velfærdsstaten -den ringeste løsning er højere skat</i>”, Thomas Bernt, Berlingske, 28.01.2023 • Statistik fra: https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=26827 • ”<i>Ældreplejen lider under administrationens byrder i Socialdemokratiets velfærdsmodel</i>”, af Bjørn Jensen, www.dinavis.dk, 01.02.2024 Dokumentar • ”<i>Jeg troede aldrig, jeg ville blive hjemløs</i>” (afsnit 1), TV2 Echo, 2023 (29min) • ”<i>Penge Penge Penge med Esben Bjerre - Den store stygge verdensøkonomi</i> (afsnit 4)”, DR2, 2022 (29min)

Omfang	21 lektioner a 50min (85 sider)
Særlige fokus-punkter	Kernestof: - Social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark. - Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund - politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd - Komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.
Væsentligste arbejdsformer	Klassediskussion, selvstændigt arbejde, pararbejde, gruppearbejde. Der er i dette forløb arbejdet med et projekt omkring USA, hvor velfærd i USA og synet på ulighed bliver sammenlignet med Danmark. Til dette er anvendt ideologierne. Kursisterne har selv fundet materiale og arbejdet med metodisk med projektet. Der er arbejdet individuelt. Begreber er trænet på artikler og dokumentarer.

Titel 3	Kriminalitet - Hvorfor ender nogle mennesker uden for loven?
Indhold	I dette undervisningsforløb har vi arbejdet med emnet kriminalitet med særligt fokus på, hvorfor nogle mennesker ender i kriminalitet og søger ind i bandemiljøer. For at forstå dette har vi inddraget forskellige sociologiske teorier, herunder Pierre Bourdieu, Michel Maffesoli, Travis Hirschi og Robert K. Merton, som hver især bidrager med forklaringer på kriminalitet som socialt fænomen. Vi har også beskæftiget os med straf – både som begreb og som politisk virkemiddel. Her har vi undersøgt de politiske partiers holdninger til straf og kriminalitetsbekæmpelse, og vi har set nærmere på den daværende regerings forslag til en ny <i>Bandepakke</i>, som blev fremlagt i august 2022. Forløbet har givet indsigt i, hvordan kriminalitet forstås og håndteres både teoretisk og politisk. Grundbog: • Bjørnstrup m.fl.: ”<i>Fra drengestreger til bandekrig</i>” side 11-13+20-23+35-36+53-57+59-61, Columbus, 2017 • ”<i>Det politiske kompas</i>”, Mallings m.fl.: SamfNu B, Systime, 2023 • Matthiesen m.fl.: ”<i>Fri eller fortabt</i>” side 183-186+188-189+191, Columbus, 2019 • Smith, Eva: ”<i>Kriminalitet og retfærdighed</i>” side 84-85, Columbus, 2013 • Skov: ”B-bogen” side 114-115, Columbus, 2015 Supplerende materiale: • ”15 fængselsdomme har efterladt ham dybt forgældet: - De, der gør det rigtige, bliver straffet” af Kristian Koed Hansen, Jacob Bjørneboe, TV2 Kosmopol, 30.10.2024 • ”Haidar røg ind og ud af fængslet - så skiftede han navn til Ernst” af Michael Agerholm Olesen, www.tv2ostjylland.dk, 27.01.2025

	• https://menneskeret.dk/udgivelser/ungdomskriminalitetsnaevnet-menneskeretligt-perspektiv • https://vimeo.com/141041597 (11min) • https://vimeo.com/141037229 (9min) • https://www.domstol.dk/ungdomskriminalitetsnaevnet/om-ungdomskriminalitetsnaevnet/ • https://www.domstol.dk/ungdomskriminalitetsnaevnet/video-og-folder/ • https://www.dr.dk/nyheder/politik/regeringen-vil-slaa-haardere-ned-paa-banderne-vores-taalmodighed-med • https://redbarnet.dk/nyheder/ny-rapport-ungdomskriminalitetsnaevn-boer-afskaffes-for-de-10-14-aarige/ • ”Koldt og kynisk: Sådan rekrutterer banderne ensomme drenge”, Christina Gerion, TV2 Lorry, 08.08.2017 • ”Kriminaliteten falder støt blandt unge”, af Frank Hvilsom og Emil Arenholt Mosekjær, Politiken, 22. januar 2017 • ”Rapport: Børn fra fattige hjem mistrives mere i skolen”, Andreas Brøns Riise, Folkeskolen.dk, 12.12.2021 • Statistik fra rapporten ”Børn og unge - Velfærd og trivsel”, VIVE, 2022. Følgende er læst: figur 6.5.6. • Tabellen ”Udvikling i børne- og ungdomskriminalitet 2011-2020”, Justitsministeriet, juni 2021 • ”Tidligere Bandidos-præsident kritiserer ny bandepakke: - Stramninger sælger, men virker ikke”, Emil Jørgensen, AVISENDANMARK, 28. aug. 2022 • ”Virker hårdere straffe? Fire fagfolk giver deres svar” Anne Bollerslev, dr.dk, 24.01.2019 Dokumentar • ”Den sorte svane” (afsnit 1), TV2, 2024 (51min) • ”Exit bandeliv - Livsfarligt fællesskab”, DR1, 2025 (47min) • ”Kriminelt: Farvel til bandelivet” DR1, 18.03.2020 (30min) • ”Kriminelt: Politibetjentens dagbog”, DR1, 2024 (30min)
Omfang	24 lektioner a 50min (78 sider)
Særlige fokus-punkter	Kernestof: - Politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd - Identitetsdannelse og socialisering - Social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark. - Komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, selvstændig opgaveløsning, begrebsanvendelse på forskellige cases.

Titel 4	Ligestilling i Danmark
Indhold	I dette undervisningsforløb har vi arbejdet med temaet køn og ligestilling med særligt fokus på det danske arbejdsmarked. Forløbet har belyst, hvordan ligestillingen mellem mænd og kvinder kommer til udtryk i arbejdslivet, herunder udfordringer i forhold til kønsroller, lønforskelle og adgang til lederpositioner. Derudover har vi udvidet forståelsen af køn ved også at inddrage transkønnede og problemstillinger, som denne gruppe møder i samfundet og på arbejdsmarkedet. Som en del af det internationale perspektiv blev der også kort arbejdet med LGBT+ rettigheder i Polen, og hvilke udfordringer nogle LGBT+personer lever med i EU. I arbejdet med transkønnethed er der inddraget sociologisk teori fra forløb 1: Ung i det senmoderne samfund. Grundbog: • Arbo-Bæhr m.fl.: <i>Samfundsstatik 2022</i>, side 66-69, Columbus, 2022 • Storr-Hansen m.fl.: <i>"Køn og ligestilling -1 et samfundsperspektiv" side 118-120+139-151+163-165</i>, Columbus, 2019 • Blinkenberg og Breindahl: <i>"Samfundsfag til HF" side 12-16 (2.udgave)</i>, Systime, 2021 • Skov og Bundgaard: <i>"B-bogen" side 49-56</i>, Columbus, 2014 Supplerende materiale: • "Debat: vi skal udfordre de unges kønsstereotype uddannelsesvalg", Maria Thiemer, A4 ligestilling, 23.05 2022 • https://sexogsamfund.dk/om-os/nyheder/boern-transkoen • https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/sundhedsoplysning/lgbt/transkoennethed--koensinkongruens/ • https://www.eu.dk/da/undervisning/ungdomsuddannelser/over_graensen/lgbt-rettigheder#29A124F9CBAE439284B974DE1A70B381 • https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2020-004430_DA.html • https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2020-004430-ASW_DA.html • "Interview med Lykke Sofie Akfelt Holm om at være transkønnet i Danmark", af Lasse Hillgaard, https://kvalitativempiri.dk/lykkeaksfeltholm/, 17.04.2025 • "Interview med programchef Vibeke Boeskov om ligestilling på det danske arbejdsmarked" af Lasse Hillgaard, https://kvalitativempiri.dk/vibekeboeskov/, 13.08.2023 • "Job i kvindedominerede fag giver 26miokr mindre i løn over et helt arbejdsliv", Oxfam Ibis, 29.04 2022 • "Kronik: Ligestillingsproblemerne begynder i børnehaven" af Kira Saabye Christensen m.fl., Information, 8. marts 2025 • "Kønsskævt arbejdsmarked skaber lønforskelle mellem kvinder og mænd", Mona Larsen, VIVE, 22.10.2020 • Statistik fra "Danmark halter efter når det handler om ligestilling i ledelse", Ida.dk, Anders Kjølner, 04.06.2019 • Statikkerne "Hvad er årsagen til, at flere mænd end kvinder er ledere?" og "Andel af kvinder i ledelse" fra https://hr-on.com/hvordan-paavirker-vi-den-skaeve-koensbalance-og-ligestilling-i-det-danske-erhvervsliv/

	• Statistik fra ”Mænd og kvinder på arbejdsmarkedet 2020” Notat fra Beskæftigelsesministeriet, 17.09.2020 • Statistik fra rapporten ”Kvinder og mænd på arbejdsmarkedet 2024”, Beskæftigelsesministeriet, marts 2024. Følgende er læst: figur 4.4. • ”Udenrigsministeriet opdaterer rejsevejledning til USA for transkønnede” af Toke Gripping, Ritzaus Bureau, 21. marts 2025 • www.ft.dk/undervisningsfilm: Hvordan lovgiver EU? Dokumentar • ”Schweiz”, DR Kultur, 2019 (43min) • ”Nu har vi talt nok om kvinder”, DR2, 2021 (61min) • ”Fordi du er kvinde (6)”, DR, 2020 (43min) • ”Realitytjek: Peter Skaarup møder transkønnet”, DR, 20.02.2020 (29mini) Podcast • ”Genstart: Identitetskrigen” fra https://www.dr.dk/lyd/special-radio/genstart/genstart-2023/identitetskrigen-11802350243
Omfang	42 lektioner a 50min (66 sider)
Særlige fokus-punkter	Kernestof: - Social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark. - Politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd - Magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene - Komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.
Væsentligste arbejdsformer	Der er arbejdet individuelt og i par. Begreber er trænet på artikler og dokumentarer. I forbindelse med forløbet har holdet været på ekskursion på Vesterbro i København. Her var vi på byvandring (Gadens stemmer) med en tidligere hjemløs kvinde, Christi, som fortalte om hendes oplevelser som kvinde i et hårdt miljø på Vesterbro.

Titel 5	Danmarks økonomi - Hvordan sikrer vi en bæredygtig udvikling?
Indhold	I dette undervisningsforløb har vi arbejdet med temaet økonomi og bæredygtig udvikling. Forløbet har været delt op i to hoveddele. I første del har fokus været på centrale økonomiske begreber såsom økonomiske mål, økonomiske værktøjer og de aktuelle økonomiske udfordringer, Danmark står over for. Vi har også set nærmere på, hvordan EU spiller en rolle i forhold til de økonomiske beslutninger og redskaber, der anvendes i Danmark. Anden del af forløbet har haft klima og bæredygtighed som omdrejningspunkt. Her har vi diskuteret, hvordan klassisk økonomisk tænkning forholder sig til klimaproblematikker, og vi har blandt andet arbejdet med Kate Raworths Donutmodel i et miniprojekt som alternativt økonomisk perspektiv. Desuden har vi undersøgt den danske klimalov. Grundbog: • Skov og Bundgaard ”B-bogen - Din grundbog om politik, økonomi og velfærd”, siderne 15-16, 126-137, 139-141, 144-152 og 155-159, Columbus, (3. udg.), 2015 • Hedegaard Jensen, ”Klimaforandringer - Politik, økonomi, sociologi” side 8-9, 27-28, 66, 68-72, Systime, 2020. • Hasselbach og Knudsen: ”Klima og bæredygtighed”, s. 120-122, 142-143, 132-136, 167-170, Columbus, 2020 • Brøndum m.fl.: ”Luk samfundet op” (3. udg.), siderne 167-169 Supplerende materiale: • ”Danske industrigiganter forudser gennembrud på tysk marked med ny vækstpakke” af Peter B. Rasmussen og Cecilie Veile, Børsen, 07.03.2025 • ”Den globale opvarmning - konsekvenserne”, NOAH: https://www.youtube.com/watch?v=QRgzTl7wHDM (8min) • ”Dette kunne overflødigøre en dansk CO2-afgift” af Henning K. Andersen, Effektivt Landbrug, 24.04.2024 • ”For første gang: Danmark kan nå i mål 'med det yderste af neglene'” af Agnete Finnemann Scheel, www.dr.dk, 27.02.2025 • ”En ny økonomisk model for det 21. århundrede: doughnut-økonomi”, Jørgen Steen Nielsen, Information, 23.05.2017 • ”Historisk CO2-afgift på dansk landbrug er ikke perfekt, men et skridt i den rigtige retning”, Marie Louise Gammelgaard-Larsen, www.altinget.dk, 26.06.2024 • https://caneurope.org/eu-countries-off-target-in-fighting-climate-change/ • https://climate.ec.europa.eu/climate-change/consequences-climate-change_en • https://energy.ec.europa.eu/index_en • https://ing.dk/artikel/endelig-virker-co2-kvoterne-forurening-er-blevet-saa-dyr-kulkraften-gaar-paa-standby • https://www.altinget.dk/klima/artikel/her-er-de-stoerste-forskelle-paa-co2-afgiften-paa-landbruget-og-industrien • https://www.dr.dk/nyheder/viden/klima/el-bilerne-overrasker-mens-droemmen-om-det-nye-smoer-er-bristet • https://www.eu.dk/da/fakta-og-tal/institutioner/kommissionen

	• https://www.eu.dk/da/temaer/klima-og-groen-omstilling/eus-klimamaal • https://www.eu.dk/da/temaer/klima-og-groen-omstilling/handel-med-co2-kvoter • https://www.ft.dk/da/undervisning/undervisningsfilm: Finansloven • https://www.information.dk/indland/2020/03/co2-afgifter-effektivt-klimavaerktoej-kan-skabe-geografisk-ulighed • https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/965 • https://www.ted.com/talks/kate_raworth_a_healthy_economy_should_be_designed_to_thrive_not_grow?language=da (16min) • ”Kvinden bag doughnut-økonomi: Det skræmmer mig, at mange økonomer tror, at økonomi er en værdineutral videnskab” Ellen Ø. Andersen, Politiken, 17.11.2018 • ”Klima, ligestilling og mindsteløn: Her er Ursula von der Leyens 6 mærkesager” af Signe Mai Vilbøll, www.dr.dk, 16.07.2019 • ”Overblik: Her er otte vigtige punkter i finansloven” af Anne Danielsen Gille, www.dr.dk, 22.11.2024 • ”Udramatisk finanslovsaftale sætter allerede høj fart yderligere op”, af Steen Bocian, 24.11.2024 Dokumentar • ”Signe Molde på udebane”, DR2, 25.09.2022 (30min) • ”Økonomi for dummies” (3:8) DR, 2012, (30min)
Omfang	30 lektioner a 50min (132 sider)
Særlige fokus-punkter	Kernestof: - Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling, og økonomisk styring nationalt og regionalt - Globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold. - Magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene - Politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU. - Politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier - Politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd - Komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.
Væsentligste arbejdsformer	Tavleundervisning, selvstændigt arbejde, omlagt undervisning, eksamenstræning. Der er i dette forløb arbejdet med miniprojekt om Kate Raworths Donutmodel. Der er desuden trænet eksamen.